

Vážení rodiče,

právě procházíte složitým životním obdobím. V souvislosti s rozchodem dochází v rodině k závažným psychologickým, sociálním i ekonomickým změnám. Jestliže už k rozchodu muselo dojít, mělo by se jednat o klidný rozchod dvou lidí, jejichž vztah přestal mít smysl, ale kteří jsou schopni své děti i sebe uchránit před závažnými psychickými traumaty a jejich následky.

Rádi bychom Vám v této souvislosti poskytli informace vycházející z **Úmluvy o právech dítěte č. 104/1991 Sb., zák. č. 89/2012 Sb., zák. č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.**

1) Úmluva o právech dítěte č. 104/1991 Sb.

Obsah Úmluvy odráží a proklamuje základní potřeby dítěte. Je rozdělena do tří částí, první část (článek 1-41) obsahuje soubor lidských práv dítěte, zahrnující práva občanská, politická, ekonomická, sociální a kulturní. Tato práva jsou formulována od základních práv zabezpečující přežití až po práva vyjadřující možnost dítěte o sobě rozhodovat, a to v závislosti na věku. Práva dítěte obsažená v jednotlivých člancích Úmluvy jsou upravena v českém právním řádu.

2) Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Vybraná ustanovení z občanského zákoníku č. 89/2012 Sb., v platném znění

§ 856

Povinnosti a práva rodičů spojená s osobností dítěte a povinnosti a práva osobní povahy vznikají narozením dítěte a zanikají nabytím jeho zletilosti

§ 857

Dítě je povinno dbát svých rodičů. Dokud se dítě nestane svéprávným, mají rodiče právo usměrňovat své dítě výchovnými opatřeními, jak to odpovídá jeho rozvíjejícím se schopnostem, včetně omezení sledujících ochranu morálky, zdraví a práv dítěte, jakož i práv jiných osob a veřejného pořádku. Dítě je povinno se těmto opatřením podřídit.

§ 858

Rodičovská odpovědnost zahrnuje povinnosti a práva rodičů, která spočívají v péči o dítě, zahrnující zejména péči o jeho zdraví, jeho tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj, v ochraně dítěte, v udržování osobního styku s dítětem, v zajišťování jeho výchovy a vzdělání, v určení místa jeho bydliště, v jeho zastupování a spravování jeho jmění; vzniká narozením dítěte a zaniká, jakmile dítě nabude plné svéprávnosti. Trvání a rozsah rodičovské odpovědnosti může změnit jen soud.

§ 865

Rodičovská odpovědnost náleží stejně oběma rodičům. Má ji každý rodič, ledaže jí byl zbaven.

§ 875

Rodičovskou odpovědnost vykonávají rodiče v souladu se zájmy dítěte. Před rozhodnutím, které se dotýká zájmu dítěte, sdělí rodiče dítěti vše potřebné, aby si mohlo vytvořit vlastní názor o dané záležitosti a rodičům jej sdělit; to neplatí, není-li dítě schopno sdělení náležitě přijmout nebo není schopno vytvořit si vlastní názor nebo není schopno tento názor rodičům sdělit. Názoru dítěte rodiče věnují patřičnou pozornost a berou názor dítěte při rozhodování v úvahu.

§ 876

Rodičovskou odpovědnost vykonávají rodiče ve vzájemné shodě.

§ 884

Rodiče mají rozhodující úlohu ve výchově dítěte. Rodiče mají být všestranně příkladem svým dětem, zejména pokud se jedná o způsob života a chování v rodině. Výchovné prostředky lze použít pouze v podobě a míře, která je přiměřená okolnostem, neohrožuje zdraví dítěte ani jeho rozvoj a nedotýká se lidské důstojnosti dítěte.

§ 885

Pečuje-li o dítě jen jeden z rodičů, podílí se na péči o dítě a jeho výchově i manžel nebo partner rodiče dítěte, žije-li s dítětem v rodinné domácnosti.

§ 886

Žije-li dítě s rodiči nebo s některým z nich v rodinné domácnosti a je-li o ně řádně pečováno, podílí se i ono na péči o chod domácnosti. Tato povinnost dítěte zaniká zároveň s poskytováním výživy rodičů dítěti. Dítě se podílí na péči o chod rodinné domácnosti vlastní prací, popřípadě peněžitými příspěvky, má-li vlastní příjem, anebo oběma způsoby.

- 3) **Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí**, ve znění pozdějších předpisů

§ 5 – předním hlediskem sociálně-právní ochrany je zájem a blaho dítěte ochrana rodičovství a rodiny a vzájemné právo rodičů a dětí na rodičovskou výchovu a péči. Přitom se přihlíží i k širšímu sociálnímu prostředí dítěte.

§ 8

odst. 2 – dítě, které je schopno formulovat své vlastní názory, má právo pro účely sociálně-právní ochrany tyto názory svobodně vyjadřovat při projednávání všech záležitostí, které se ho dotýkají, a to i bez přítomnosti rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte. Vyjádření dítěte se při projednávání všech záležitostí týkajících se jeho osoby věnuje náležitá pozornost odpovídající jeho věku a rozumové vyspělosti. Při své činnosti bere orgán sociálně-právní ochrany v úvahu přání a pocity dítěte s přihlédnutím k jeho věku a vývoji tak, aby nedošlo k ohrožení nebo narušení jeho citového a psychického vývoje.

§ 11

odst. 1 – obecní úřad obce s rozšířenou působností

- a) pomáhá rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o dítě,
- b) poskytuje a zprostředkovává rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o dítě zdravotně postižené

§ 12

odst. 1 – obecní úřad obce s rozšířenou působností může uložit rodičům povinnost využít odbornou poradenskou pomoc, pokud rodiče:

- a) nezajistili dítěti odbornou poradenskou pomoc, ačkoliv dítě takovou pomoc nezbytně potřebuje a obecní úřad obce s rozšířenou působností takovou pomoc předtím doporučil,
- b) nejsou schopno řešit problémy spojené s výchovou dítěte bez odborné poradenské pomoci, zejména při sporech o úpravě výchovy dítěte nebo úpravě styku s dítětem.

§ 13

odst. 1 - obecní úřad obce s rozšířenou působností může, vyžaduje-li to zájem dítěte, napomenout dítě, rodiče, jiné osoby odpovědné za výchovu, popřípadě toho, kdo narušuje řádnou péči o dítě, stanovit a provádět dohled.

§ 53

Rodiče jsou povinni

- spolupracovat s orgány sociálně právní ochrany při ochraně zájmů a práv dětí

- na výzvu příslušného orgánu sociálně právní ochrany se dostavovat k osobnímu jednání, předložit doklady, listiny, poskytnout potřebné informace, je-li jich třeba pro výkon sociálně právní ochrany
- umožnit návštěvu zaměstnance sociálně právní ochrany v obydlí, kde žije dítě, je-li to nezbytné pro ochranu života a zdraví dítěte nebo ochranu jeho práv.

§ 55

odst. 5 – nahlížet do spisové dokumentace vedené o dítěti, nejde-li o část týkající se správního řízení, je oprávněn na základě písemné žádosti pouze rodič dítěte, kterému náleží rodičovská zodpovědnost, nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nebo jejich zástupce na základě písemně udělené plné moci. Tyto osoby mají právo při nahlížení do spisové dokumentace činit si z ní výpisy a pořizovat za úhradu kopie spisové dokumentace nebo její části.

Poučení převzala dne .....
převzal dne .....

Poučení

.....
.....

Matka - podpis

Otec - podpis